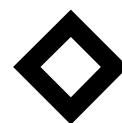
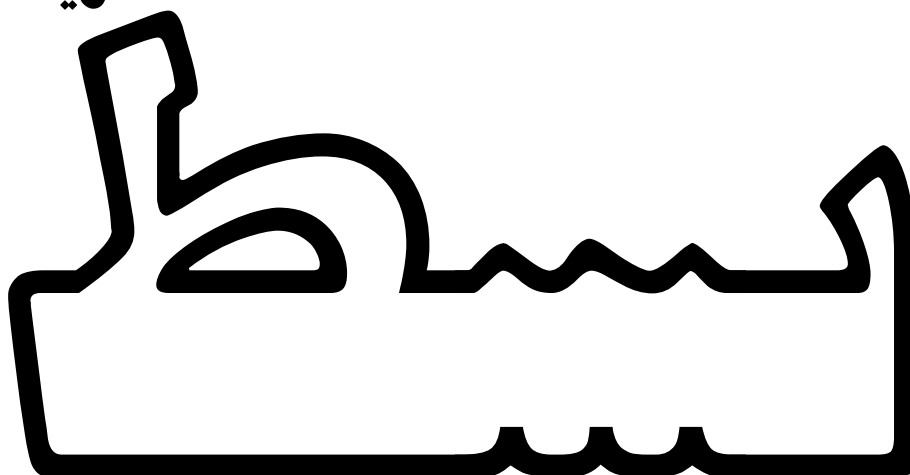

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۶۸

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۶۸، «بسط» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «بسط» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «بسط» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۱۶۸	شماره
بسط	ریشه
۲۵	تعداد تکرار
۱۴	تعداد مشتقات
۱۵۴	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. البُسْطُ (۱)	۴. بَسَطَ (۱)	۷. بِبَاسِطٍ (۱)	۱۰. فَيَبْسُطُهُ (۱)	۱۳. يَبْسُطُ (۱۰)
۲. بَاسِطٌ (۱)	۵. بَسَطَتْ (۱)	۸. بِسَاطًا (۱)	۱۱. كَبَّاسِطٍ (۱)	
۳. بَاسِطُوا (۱)	۶. بَسَطَهُ (۲)	۹. تَبَسَّطَهَا (۱)	۱۲. مَبْسُوطَتَانِ (۱)	۱۴. يَبْسُطُوا (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۲)	۳۲. حِب (۱)	۶۴. سعى (۱)	۹۵. قبض (۱)	۱۲۶. موت (۱)
۲. اخر (۱)	۳۳. حرب (۱)	۶۵. سمو (۲)	۹۶. قتل (۴)	۱۲۷. مول (۱)
۳. ارض (۴)	۳۴. حسب (۱)	۶۶. سوء (۱)	۹۷. قدر (۱۰)	۱۲۸. موه (۱)
۴. الك (۱)	۳۵. حسر (۲)	۶۷. شمل (۱)	۹۸. قرض (۲)	۱۲۹. نبو (۱)
۵. الله (۲۸)	۳۶. حسن (۱)	۶۸. شىء (۱۹)	۹۹. قعد (۲)	۱۳۰. نذر (۱)
۶. اله (۲۸)	۳۷. حقق (۳)	۶۹. صبح (۱)	۱۰۰. قلب (۱)	۱۳۱. نزل (۴)
۷. الو (۱)	۳۸. حيي (۲)	۷۰. صفو (۱)	۱۰۱. قلد (۱)	۱۳۲. نعم (۱)
۸. امس (۱)	۳۹. خير (۲)	۷۱. صوب (۱)	۱۰۲. قول (۱۱)	۱۳۳. نفس (۱)
۹. امن (۴)	۴۰. خرج (۲)	۷۲. ضعف (۲)	۱۰۳. قوم (۵)	۱۳۴. نفق (۲)
۱۰. انس (۱)	۴۱. خسف (۱)	۷۳. ضلل (۱)	۱۰۴. كبر (۱)	۱۳۵. نوح (۱)
۱۱. انن (۱۵)	۴۲. خلف (۲)	۷۴. طالوت (۱)	۱۰۵. كثر (۳)	۱۳۶. نور (۱)
۱۲. اننى (۱)	۴۳. خلق (۱)	۷۵. طغو (۱)	۱۰۶. كذب (۱)	۱۳۷. همم (۱)
۱۳. اوى (۳)	۴۴. خلل (۱)	۷۶. طغى (۱)	۱۰۷. كسف (۱)	۱۳۸. هون (۱)
۱۴. ائى (۳)	۴۵. خوف (۲)	۷۷. طفء (۱)	۱۰۸. كضر (۴)	۱۳۹. وحى (۲)
۱۵. ابي (۴)	۴۶. خير (۱)	۷۸. طلع (۱)	۱۰۹. كفف (۲)	۱۴۰. ودد (۱)
۱۶. بسط (۴)	۴۷. دعو (۳)	۷۹. ظلم (۲)	۱۱۰. كلب (۱)	۱۴۱. ودق (۱)
۱۷. بشر (۱)	۴۸. دنو (۲)	۸۰. عبد (۷)	۱۱۱. كلل (۵)	۱۴۲. وسع (۲)
۱۸. بصر (۲)	۴۹. دون (۱)	۸۱. عجب (۱)	۱۱۲. كون (۶)	۱۴۳. وصد (۱)
۱۹. بعث (۱)	۵۰. ذات (۲)	۸۲. عدو (۲)	۱۱۳. كيف (۲)	۱۴۴. وقد (۱)
۲۰. بعد (۱)	۵۱. ذرع (۱)	۸۳. عذب (۱)	۱۱۴. لسن (۱)	۱۴۵. وقى (۱)
۲۱. بغض (۱)	۵۲. ذكر (۴)	۸۴. علم (۸)	۱۱۵. لعل (۱)	۱۴۶. وكل (۱)
۲۲. بغي (۱)	۵۳. ربب (۷)	۸۵. عنق (۲)	۱۱۶. لعن (۱)	۱۴۷. وله (۲۸)
۲۳. بلغ (۲)	۵۴. رجع (۱)	۸۶. غلل (۴)	۱۱۷. لقي (۱)	۱۴۸. ولى (۱)
۲۴. بين (۱)	۵۵. رجل (۱)	۸۷. غمر (۱)	۱۱۸. لوم (۲)	۱۴۹. وى (۲)
۲۵. ثقف (۱)	۵۶. رزق (۱۱)	۸۸. غير (۱)	۱۱۹. لئك (۱)	۱۵۰. ىدى (۱۳)
۲۶. ثور (۱)	۵۷. رسل (۱)	۸۹. فرح (۱)	۱۲۰. متع (۱)	۱۵۱. يقظ (۱)
۲۷. جزى (۱)	۵۸. رعب (۱)	۹۰. فرر (۱)	۱۲۱. مثل (۱)	۱۵۲. يمن (۱)
۲۸. جسم (۱)	۵۹. رقد (۱)	۹۱. فرى (۱)	۱۲۲. ملء (۱)	۱۵۳. يهود (۱)
۲۹. جعل (۵)	۶۰. روح (۱)	۹۲. فسد (۲)	۱۲۳. ملك (۵)	۱۵۴. يوم (۲)
۳۰. جوب (۱)	۶۱. رئى (۳)	۹۳. فلع (۲)	۱۲۴. منن (۱)	
۳۱. جىء (۱)	۶۲. زيد (۳)	۹۴. فوه (۱)	۱۲۵. منى (۱)	
	۶۳. سحب (۱)			

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۴۵} مَنْ ذَا الَّذِي يقرضُ اللهَ قرضاً حسناً فيضاعفه له أضعافاً كثيرةً وَ اللهُ يَقْبِضُ وَ يُبْسِطُ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
۲. {البقرة - ۲۴۷} وَ قَالَ لَهُمْ نبيهم إنَّ اللهَ قد بعثَ لكم طالوتَ ملكاً قالوا أنى يَكُونُ له الملكُ عَلَيْنَا وَ نحنُ أحقُّ بالملكِ منه وَ لم يؤت سعةً من المالِ قال إنَّ اللهَ اصطفاهُ عَلَيْكُمْ وَ زادَهُ بسطةً في العلمِ وَ الجسمِ وَ اللهُ يُؤْتِي مَلِكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَ اللهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ
۳. {المائدة - ۱۱} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ هَمٌّ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَ اتَّقُوا اللهَ وَ عَلَى اللهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
۴. {المائدة - ۲۸} لَيْنَ بَسَطْتَ إِيَّكَ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ
۵. {المائدة - ۲۸} لَيْنَ بَسَطْتَ إِيَّكَ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ
۶. {المائدة - ۶۴} وَ قَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللهِ مَغْلُوبَةٌ عَلَتْ أَيْدِيَهُمْ وَ لَعْنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِخُ كَيْفَ يَشَاءُ وَ لَيَزِيدَنَّ كَثِيراً مِنْهُمْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَاناً وَ كُفْراً وَ أَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَ الْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَاراً لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللهُ وَ يَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَاداً وَ اللهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ
۷. {الأنعام - ۹۳} وَ مَنْ أَظْلَمَ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللهِ كَذِباً أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ ؕ وَ مَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللهُ وَ لَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَ الْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيَهُمْ أخرجوا أَنفُسَهُمُ الْيَوْمَ تُجْرُونَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَ كُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ
۸. {الأعراف - ۶۹} أَوْ وَعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَ اذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَ زَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بسطةً فَأذْكُرُوا آلاءَ اللهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
۹. {الرعد - ۱۴} لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ ؕ إِلَّا كِبَاسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَ مَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَ مَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
۱۰. {الرعد - ۲۶} اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ وَ قَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ
۱۱. {الإسراء - ۲۹} وَ لَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُوبَةً إِلَى عُنُقِكَ وَ لَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوماً مَحْسوراً
۱۲. {الإسراء - ۲۹} وَ لَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُوبَةً إِلَى عُنُقِكَ وَ لَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُوماً مَحْسوراً
۱۳. {الإسراء - ۳۰} إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيراً بَصِيراً
۱۴. {الكهف - ۱۸} وَ تَحْسَبُهُمْ آيِقَاطاً وَ هُمْ رُفُودٌ وَ نُقَلِبُهُمْ دَاتِ النِّمِينِ وَ دَاتِ الشَّمَالِ وَ كُلُّهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعِيهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَاراً وَ لَمَلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْباً
۱۵. {القصص - ۸۲} وَ أَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّنُوا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَسْأَلُ اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ يَقْدِرُ لَوْ لَأَنَّ مِنَ اللهِ عَلَيْنَا لِحَسَفَ بِنَا وَ يَكْفَأُهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ
۱۶. {العنكبوت - ۶۲} اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ يَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۱۷. {الروم - ۳۷} أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
۱۸. {الروم - ۴۸} اللهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَاباً فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَ يَجْعَلُهُ كِسَفاً فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ
۱۹. {سبأ - ۳۶} قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ
۲۰. {سبأ - ۳۹} قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ يَقْدِرُ لَهُ وَ مَا أَنْتُمْ مِنْ شَيْءٍ ؕ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَ هُوَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ
۲۱. {الزمر - ۵۲} أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ

۲۲. {الشوری - ۱۴} لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ **يَبْسُطُ** الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۲۳. {الشوری - ۲۷} وَلَوْ **بَسَطَ** اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ
۲۴. {المتحنة - ۲} إِنَّ يَتَّقُواكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً **وَيَبْسُطُوا** إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ
۲۵. {نوح - ۱۹} وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ **بَسَاطًا**